

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายอุดม รัฐอมฤต ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ๕/๒๕๖๘

วันที่ ๒๔ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง { ผู้ตรวจการแผ่นดิน ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผู้ร้อง) เสนอเรื่องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ดังนี้

นายกฤษ รัชชัย และคณะ (ผู้ร้องเรียน) ยื่นหนังสือร้องเรียนต่อผู้ร้องขอให้เสนอเรื่องพร้อมด้วยความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ โดยเห็นว่าพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ ที่บัญญัติว่า “กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ (๑) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ...” เป็นบทบัญญัติที่กำหนดคุณสมบัติของกรรมการสัตวแพทย์สภาตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ว่าต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งเท่านั้น เป็นการให้สิทธิแก่ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองแตกต่างกัน ทั้งที่ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ เช่นเดียวกัน เป็นการปฏิบัติต่อสิ่งซึ่งมีสาระสำคัญอย่างเดียวกันให้แตกต่างกัน ขัดต่อหลักความเสมอภาค จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

ผู้ร้องได้ปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันแล้ว เห็นว่า อำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสัตวแพทย์สภาตามมาตรา ๒๔ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการขององค์กรสัตวแพทย์สภาและสมาชิกสัตวแพทย์สภาให้เป็นไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสาระสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่เป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาไม่อาจพิจารณาจากเกณฑ์เรื่องคุณวุฒิหรือข้อจำกัดในการประกอบวิชาชีพเพียงอย่างเดียว แต่ต้องพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของกรรมการสัตวแพทย์สภาด้วย จึงต้องถือว่าสมาชิกสัตวแพทย์สภาซึ่งเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ

การสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองมิได้เป็นบุคคลที่มีสาระสำคัญแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ดี ดังนั้น การที่พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) กำหนดให้กรรมการสัตวแพทย์สภาตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งเท่านั้น โดยไม่ได้กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองมีคุณสมบัติในการเป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาด้วย ทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองไม่อาจสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการดังกล่าว และส่งผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสอง เป็นการปฏิบัติต่อสิ่งที่มีสาระสำคัญเหมือนกันให้แตกต่างกัน เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อหลักความเสมอภาค และมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗

ผู้ร้องอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๑ (๑) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓ (๑) เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ หรือไม่

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม หรือไม่

ความเห็น

พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกาศใช้เนื่องจากได้มีการเปลี่ยนแปลงวิชาชีพการบำบัดโรคสัตว์มาเป็นวิชาชีพการสัตวแพทย์ และพระราชบัญญัติควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นกฎหมายควบคุมวิชาชีพการบำบัดโรคสัตว์ มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องและไม่เหมาะสมกับการควบคุมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ สมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการควบคุมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์เสียใหม่ โดยให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และในขณะเดียวกันก็ให้สาขาวิชาชีพดังกล่าวทำหน้าที่ควบคุมและส่งเสริมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ และควบคุมมิให้มีการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลซึ่งไม่มีความรู้อันก่อให้เกิดภัยและความเสียหายแก่ประชาชนซึ่งรู้เท่าไม่ถึงการณ์ที่มาใช้บริการจากบุคคลเช่นนั้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ โดยมีวัตถุประสงค์ให้สัตวแพทย์สภาเป็นองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ให้ถูกต้องตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์ ส่งเสริมการศึกษา

การวิจัยและการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการแก่สมาชิก รวมทั้งประชาชนและองค์กรอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับวิชาชีพการสัตวแพทย์ ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและ ปัญหาวิชาชีพการสัตวแพทย์ เป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ของประเทศไทย และผดุง ความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก^๑ มีอำนาจหน้าที่ในการรับขึ้นทะเบียนและ ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ออกคำสั่งกรณีที่มีการกล่าวหาหรือกล่าวโทษ ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ รับรองปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร อนุมัติบัตร หรือวุฒิบัตร ในวิชาชีพการสัตวแพทย์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก ตลอดจน การดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสัตวแพทย์สภา^๒ โดยคณะกรรมการสัตวแพทย์สภา ประกอบด้วย (๑) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิบดีกรมปศุสัตว์ คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษา

^๑ พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๘ บัญญัติว่า “สัตวแพทย์สภามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (๑) ควบคุมการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๒) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ให้ถูกต้อง ตามจรรยาบรรณ แห่งวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๓) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๔) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของสมาชิก
- (๕) ช่วยเหลือ แนะนำ เผยแพร่ และให้บริการทางด้านวิชาการแก่สมาชิก รวมทั้งประชาชนและองค์กรอื่น ในเรื่องเกี่ยวกับวิชาชีพการสัตวแพทย์

- (๖) ให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลเกี่ยวกับนโยบายและปัญหาวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๗) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ของประเทศไทย
- (๘) ผดุงความเป็นธรรมและส่งเสริมสวัสดิการให้แก่สมาชิก
- (๙) ดำเนินการอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

^๒ พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๙ บัญญัติว่า “สัตวแพทย์สภามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๒) ทำคำสั่งตามมาตรา ๔๕
- (๓) รับรองปริญญา อนุปริญญา ประกาศนียบัตร อนุมัติบัตร หรือวุฒิบัตรในวิชาชีพการสัตวแพทย์ของสถาบันต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการสมัครเป็นสมาชิก
- (๔) รับรองหลักสูตรต่าง ๆ สำหรับการฝึกอบรมเป็นผู้ชำนาญการในสาขาต่าง ๆ ของวิชาชีพการสัตวแพทย์ ของสถาบันต่าง ๆ
- (๕) รับรองวิทยฐานะของสถาบันที่ทำการฝึกอบรมใน (๔)
- (๖) ออกหนังสืออนุมัติหรือให้วุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์สาขาต่าง ๆ และออกหนังสือแสดงวุฒิอื่นในวิชาชีพการสัตวแพทย์
- (๗) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสัตวแพทย์สภา”

เอกชน นายกสสมาคมสัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย และนายกสัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ (๒) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กรมประมง กรมปศุสัตว์ และ กรุงเทพมหานคร และ (๓) กรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิก มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการใน (๑) และ (๒) รวมกัน ในขณะที่เลือกตั้งแต่ละคราวตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๖ และได้กำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของกรรมการสัตวแพทย์สภาไว้ในมาตรา ๒๐ ว่า กรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง^๓ (๒) ไม่เคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการบำบัดโรคสัตว์ (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย โดยคณะกรรมการสัตวแพทย์สภามีอำนาจหน้าที่บริหารกิจการของสัตวแพทย์สภา

ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องที่ว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) เป็นบทบัญญัติที่ให้สิทธิแก่ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ไว้แตกต่างกัน โดยกำหนดคุณสมบัติของกรรมการสัตวแพทย์สภาว่าต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งเท่านั้น ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองไม่อาจสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาได้ ส่งผลกระทบโดยตรงต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสอง เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ขัดต่อหลักความเสมอภาค และมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม นั้น

เห็นว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์จะต้องเป็นผู้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์สภา โดยมาตรา ๓๒ ได้แบ่งผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ออกเป็นสองชั้น คือ ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสอง และได้บัญญัติคุณสมบัติของผู้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพในแต่ละประเภทไว้ในมาตรา ๓๓ ว่าผู้มีสิทธิขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งต้องได้รับปริญญาสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตจากสถานศึกษาในประเทศไทย

^๓ จากบันทึกการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ครั้งที่ ๓ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างมาตรา ๒๐ (๑) และได้มีการอภิปรายเกี่ยวกับกรรมการสัตวแพทย์สภาตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติโดยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ทั้งนี้ มีคณะกรรมการธิการบางท่านเสนอให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองเป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ได้ แต่กรรมการธิการได้อภิปรายว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ มีเจตนารมณ์ที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพการสัตวแพทย์และการบริหารงานสัตวแพทย์สภา จึงจำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร จึงมีมติให้คงตามร่างเดิมและตั้งข้อสังเกตว่าเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองเป็นกรรมการตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) จึงควรให้สถาบันการศึกษาได้แก่ สถาบันราชภัฏหรือสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเอื้ออำนวยให้ผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสองได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มเติม

ที่ทบวงมหาวิทยาลัยหรือสัตวแพทยสภารับรอง หรือได้รับปริญญาในสาขาวิชาชีพการสัตวแพทย์ จากสถานศึกษาในต่างประเทศและได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศที่ตนได้รับปริญญา เว้นแต่เป็นผู้ซึ่งมีสัญชาติไทยอาจไม่ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพในประเทศที่ผู้นั้นได้รับ ปริญญาก็ได้ แต่ต้องผ่านการสอบความรู้ตามข้อบังคับสัตวแพทยสภา สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์ชั้นสอง ต้องมีความรู้ในสาขาวิชาชีพการสัตวแพทย์โดยได้รับปริญญาสาขาอื่นที่มีใช้ สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาที่สัตวแพทยสภารับรอง และผ่านการสอบ ความรู้ตามข้อบังคับสัตวแพทยสภา และมาตรา ๓๕ บัญญัติให้ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ต้องประกอบวิชาชีพภายใต้บังคับแห่งข้อจำกัดและเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสัตวแพทยสภา โดยข้อบังคับสัตวแพทยสภา ว่าด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้กำหนดว่าผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งซึ่งต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต มีความรู้ความสามารถในการบริการด้านการสัตวแพทย์ ครอบคลุมทั้งอายุรกรรม สูติกรรม และศัลยกรรม สามารถประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ได้ทุกประการ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์ชั้นสองซึ่งเป็นผู้ได้รับปริญญาสาขาอื่นที่มีใช้สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต หลักสูตรการศึกษา ของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสอง ได้แก่ ประกาศนียบัตรวิชาชีพการสัตวแพทย์ มีวัตถุประสงค์ ในการผลิตบุคลากรเพื่อให้บริการด้านการสัตวแพทย์ระดับพื้นฐาน ควบคุมและป้องกันโรคระบาด การให้บริการผสมเทียม การปฐมพยาบาล และการรักษาโรคพื้นฐานเบื้องต้นเท่านั้น ผู้ประกอบวิชาชีพ การสัตวแพทย์ชั้นสองจึงไม่สามารถประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ ด้านอายุรกรรม สูติกรรม และ ศัลยกรรม ซึ่งเป็นการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ที่มีความสำคัญเป็นการเฉพาะได้ดังเช่นผู้ประกอบ วิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง โดยที่การกำหนดประเภท ระดับ หรือลำดับชั้นของการประกอบวิชาชีพ มีวัตถุประสงค์เพื่อจำแนกลักษณะงานของประเภท ระดับ หรือลำดับชั้นของการประกอบอาชีพให้สัมพันธ์กับ ระดับความรู้ ทักษะความชำนาญ ความเชี่ยวชาญ หรือประสบการณ์ของผู้ขอขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาต เพื่อควบคุมมาตรฐานการประกอบวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพในแต่ละประเภทตามระดับหรือลำดับชั้น

พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๔ ได้บัญญัติให้คณะกรรมการ สัตวแพทยสภามีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารกิจการของสัตวแพทยสภาและสมาชิกสัตวแพทยสภา ให้เป็นไปด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสาระสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของ กรรมการสัตวแพทยสภามีได้จำกัดอยู่ที่เกณฑ์ เรื่องคุณวุฒิหรือข้อจำกัดในการประกอบวิชาชีพ เพียงประการเดียว หากแต่ต้องพิจารณาถึงความสามารถในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการ สัตวแพทยสภาและการเป็นตัวแทนของผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ แม้ผู้ประกอบวิชาชีพการ

สัตวแพทย์ชั้นสองจะไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาสัตวแพทยศาสตรบัณฑิตโดยตรงก็ตาม แต่ก็ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในสาขาวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์โดยได้รับปริญญาสาขาอื่นที่มีใช้สัตวแพทยศาสตรบัณฑิต หรือประกาศนียบัตรจากสถานศึกษาที่สัตวแพทย์สภารับรอง และผ่านการสอบความรู้ตามข้อบังคับสัตวแพทย์สภา ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหารกิจการของสัตวแพทย์สภาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่ได้ และแม้สัตวแพทย์ชั้นสองจะไม่สามารถประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ ด้านอายุรกรรม สูติกรรม และศัลยกรรม ได้ดังเช่นผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง แต่ก็หาเป็นเหตุผลที่ทำให้เป็นข้อจำกัดสำหรับสัตวแพทย์ชั้นสองในการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาแต่อย่างใดไม่ ประกอบกับการดำเนินการในการควบคุมการประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์เป็นการดำเนินการในรูปแบบสภาวิชาชีพ มีคณะกรรมการสัตวแพทย์สภาทำหน้าที่บริหารกิจการของสัตวแพทย์สภา ซึ่งประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่ง กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานของรัฐ และกรรมการซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกหาใช้ดำเนินการเพียงกรรมการสัตวแพทย์สภาซึ่งได้รับเลือกตั้งจากสมาชิกเท่านั้น อีกทั้งการปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสัตวแพทย์สภาอาจมีผลกระทบต่อผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ทั้งสองประเภทซึ่งเป็นสมาชิกสัตวแพทย์สภาและอยู่ในการกำกับดูแลของคณะกรรมการสัตวแพทย์สภา เช่นเดียวกัน การจำแนกผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ออกเป็นผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองตามคุณวุฒิและขอบเขตในการประกอบวิชาชีพดังกล่าวหาได้มีนัยสำคัญต่อการปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการสัตวแพทย์สภาแต่อย่างใดไม่ ดังนั้น แม้จะมีการแบ่งผู้ประกอบวิชาชีพออกเป็นผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสอง แต่ต่างก็มีสถานะเป็นสมาชิกของสัตวแพทย์สภาเช่นเดียวกัน สมาชิกสัตวแพทย์สภาทั้งสองประเภทย่อมต้องมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกันในการเลือกตั้งและสมัครรับเลือกตั้งเพื่อเป็นกรรมการตามพระราชบัญญัติวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๑๔ (๓) โดยเสมอกัน มิใช่มีการแบ่งแยกกีดกันมิให้ผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองมีเพียงสิทธิในการเลือกตั้งกรรมการสัตวแพทย์สภา โดยไม่อาจสมัครรับเลือกตั้งเป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาได้

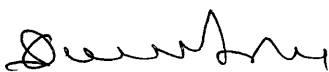
ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งและผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองต่างก็มีสถานะเป็นสมาชิกของสัตวแพทย์สภาเช่นเดียวกันนั้น ยิ่งเป็นเหตุผลสำคัญที่ต้องให้โอกาสผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการสัตวแพทย์สภา อันทำให้องค์ประกอบของสภาวิชาชีพมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ในส่วนประเด็นที่เป็นข้อสังเกตว่าหากกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองเข้ามาเป็นกรรมการสัตวแพทย์สภาจะส่งผลให้สัดส่วนของผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นสองมีจำนวนมากกว่าผู้ประกอบวิชาชีววิทยาการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง ทำให้

กระทบต่อการดำเนินการของคณะกรรมการสัตวแพทยสถานนั้น เห็นว่าอาจกำหนดองค์ประกอบของสภาวิชาชีพโดยกำหนดสัดส่วนของกรรมการ ดังเช่น วิชาชีพการสัตวบาลตามพระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวบาล พ.ศ. ๒๕๖๕ กำหนดให้มีสภาการสัตวบาล โดยมีการแบ่งผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวบาล ออกเป็นสองประเภท ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวบาลประเภท ก. และผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวบาลประเภท ข. ซึ่งมีคุณสมบัติแตกต่างกันและคุณสมบัติของสมาชิกมีผลต่อการเป็นคณะกรรมการสภาการสัตวบาล โดยผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวบาลประเภท ข. ต้องมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการดังกล่าว

การที่พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) กำหนดให้กรรมการสัตวแพทยสภาตามมาตรา ๑๖ (๒) และ (๓) ต้องมีคุณสมบัติเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งเท่านั้น ทั้งที่ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นสองเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์และมีสถานะเป็นสมาชิกของสัตวแพทยสภาเช่นเดียวกัน จึงเป็นการปฏิบัติต่อบุคคลที่มีสถานะทางกฎหมายที่เหมือนกันให้แตกต่างกัน เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ขัดต่อหลักความเสมอภาค ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เห็นว่า พระราชบัญญัติวิชาชีพการสัตวแพทย์ พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๒๐ (๑) มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม

(นายอุดม รัฐอมฤต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ